

بررسی مشکلات فرش دستبافت استان در اتاق تبریز

به دعوت دکتر ژانله رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز جلسه ای درخصوص بررسی مسائل و مشکلات فعالان حوزه فرش دستبافت استان آذربایجان شرقی با حضور دکتر جهانگیری معاون اقتصادی استاندار آذربایجان شرقی، راستی قائم مقام سازمان صمت و فعالان فرش دستبافت استان در محل اتاق تبریز برگزار گردید.

ژانله رئیس اتاق تبریز در سخنان خود با تاکید بر این نکته که هنر صنعت فرش استان با 215 هزار نفر شاغل سهم عمده ای در اقتصاد کشور ایفاء می نماید، افزود: بعد از نشست تخصصی با فعالان صنعت غذایی استان به خاطر اهمیت صنعت فرش دومین جلسه تخصصی با فعالان این حوزه در محل اتاق تبریز تشکیل می گردد تا مسائل و مشکلات این حوزه را از زبان متخصصان و اساتید امر شنیده و با همکاری مسئولان ارشد استانی در جهت حل آنها اقدامات موثری را انجام دهیم.

وی با اشاره به جایگاه کشورهای برتر در زمینه ی صادرات فرش دستبافت در سال 2017 اظهار داشت: ایران با میزان صادرات 426 میلیون دلار و سهم 27.9 درصدی از صادرات جهانی، کشور هند با میزان صادرات 385 میلیون دلار و سهم 25.2 درصدی از صادرات جهانی، پاکستان با میزان صادرات 69 میلیون دلار و سهم 4.5 درصدی از صادرات جهانی، نیال با میزان صادرات 67 میلیون دلار و سهم 4/4 درصدی از صادرات جهانی، چین با میزان صادرات 59 میلیون دلار و سهم 3.9 درصدی از صادرات جهانی و ترکیه با میزان صادرات 45 میلیون دلار و سهم 2.9 درصدی از صادرات جهانی را به خود اختصاص داده است.

ژانله حجم کل صادرات فرش دستبافت در جهان در سال 2017 را برابر با 1 میلیارد و 524 میلیون دلار ذکر و خاطر نشان کرد: در سال 1396 مقصد صادرات اصلی فرش دستبافت ایران، کشور ایالات متحده آمریکا بوده است که حدود 30 درصد از حجم صادرات را به خود اختصاص داده است.

وی با اشاره به مهمترین مقاصد صادراتی فرش دستبافت ایران بر اساس آمار و اطلاعات ارائه شده از سوی مرکز ملی فرش ایران گفت: ایالات متحده آمریکا با حجم صادرات به میزان 126 میلیون دلار، آلمان با حجم صادرات به میزان 58 میلیون دلار، لبنان با حجم صادرات به میزان 30 میلیون دلار، انگلستان با حجم صادرات به میزان 23 میلیون دلار، ژاپن با حجم صادرات به میزان 23 میلیون دلار، امارات متحده عربی با حجم صادرات به میزان 23 میلیون دلار، پاکستان با حجم صادرات به میزان 20 میلیون دلار، آفریقای جنوبی با حجم صادرات به میزان 15 میلیون دلار، ایتالیا با حجم صادرات به میزان 12 میلیون دلار، استرالیا با حجم صادرات به میزان 11 میلیون دلار، کانادا با حجم صادرات به میزان 10 میلیون دلار می باشد.

رئیس اتاق تبریز در همین خصوص با تاکید بر این نکته که متأسفانه در سال های اخیر، دو بازار بزرگ فرش دستبافت در دنیا، یعنی ایالات متحده آمریکا و آلمان، از آن کشور هند بوده است. یاد آور شد: هند در سال 2017 به میزان 256 میلیون دلار به آمریکا و به میزان 109 میلیون دلار به آلمان صادرات فرش دستبافت داشته است که در حدود 2 برابر ایران بوده است.

وی در مورد ظرفیت های تولید فرش دستبافت در استان آذربایجان شرقی اعلام نمود تعداد طراحان قالی را 85 نفر، تعداد کارگاه های فعال با حداقل 5 نفر بافنده را 1100 واحد (حدود 200 هزار نفر) ، تعداد کارگاه های پرداخت فرش 400 واحد، تعداد واحدهای روفه گری 400 واحد، تعداد واحدهای قالی شویی 95 واحد، تعداد واحدهای عرضه قالی 2200 واحد و تعداد افراد فعال در صنعت فرش دستبافت را حدود 215 هزار نفر می باشد که بیش از 30 درصد تولید و صادرات فرش دستبافت ایران، توسط استان آذربایجان شرقی انجام می گیرد.

در این جلسه اعضای اتحادیه های تولید کنندگان، صادر کنندگان، طراحان، رنگرزان، قالی شویان فرش دستبافت استان و سایر فعالان این حوزه نکته نظرات خود را در راستای بهبود وضعیت فرش استان را مطرح نمودند

ابازر بزرگ رئیس رییسندگان با اشاره به مشکلات واردات پشم مورد نیاز واحد های تولیدی با توجه به نوسانات ارزی در کشور، در خصوص مشکل تامین مواد اولیه فرش های دستبافت گفت: برای تامین مواد مورد نیاز فرش های ریز بافت با که می بایست از کشور های خارجی تهیه گردند با مشکل مواجه هستیم ولی در خصوص تولید فرش های درشت بافت به دلیل اینکه مواد اولیه آن در داخل تولید می شود با مشکلی مواجه نیستیم.

رئیس رییسندگان نوسانات قیمت ارز را کمبود پشم مورد نیاز مهم ارزیابی کرد و یاد آور شد: با افزایش نرخ ارز از ابتدای سال 97 پشم کشور به صورت عمده به خارج از کشور صادر شد که مصرف کنندگان داخلی را با مشکل مواجه کرد. وی تعطیلی عمده واحدهای ریسندهی در سطح کشور و استان را از دیگر عوامل اساسی مشکلات موجود در این خصوص خواند و اظهار امیدواری نمود که این واحد ها با حمایت مسئولان امر مجددا در چرخه تولید قرار گیرند.

ژانله رئیس اتاق تبریز در این خصوص پیشنهاد داد: شرکت های ریسندهی جهت حل مسائل و مشکلات خود با اتاق تبریز ارتباط مستمر داشته باشند تا با کمک مسئولان ارشد استانی در جهت حل مسائل و مشکلات این واحد های تولیدی اقدامات لازم صورت گیرد. وی در خصوص انحصار واردات پشم توسط کارخانجات ریسندهی گفت: فقط این واحد های تولیدی می توانند پشم مورد نیاز کشور را وارد نمایند که همین عامل سبب ایجاد برخی مشکلات در سطح کشور می شود. ژانله رئیس اتاق تبریز: انحصار واردات پشم باید مرتفع گردد.

محسن غفوریان از حوزه رنگرزی با تاکید بر این نکته که روزی نفت در کشور تمام خواهد شد یاد آور شد: باید از هنر صنعت فرش کشور و استان حمایت همه جانبه صورت گیرد. وی مشکل در تهیه مواد اولیه رنگ را به علت بالا بودن قیمت از مشکلات اساسی فرش دستبافت خواند و در خصوص رنگ طبیعی گفت: رنگ طبیعی به علت بالا بودن قیمت آن در کشور تقاضای چندانی ندارد.

ژانله در این خصوص پیشنهاد داد: لیست موادی که در تولید رنگ مورد نیاز است ارائه شود تا بهترین رنگ ها مورد نیاز از کشور های اروپایی تامین شود. وی در این خصوص یاد آور شد: یک شرکت آلمانی با فروش رنگ طبیعی حدود 4 میلیارد یورو صادر دارد.

رئیس اتاق تبریز یاد آور شد: باید تا حد امکان از صادرات مواد اولیه رنگ طبیعی به سایر کشور ها جلوگیری کنیم تا صادرات با ارزش افزوده بالایی داشته باشیم. استاد قره باغی از طراحان بنام کشور در سخنانی یادآور شد: باید به مسائل فرش به صورت یکپارچه و سیستمی نگاه کنیم . و تمام اجزاء و لوازم آن را در نظر بگیریم تا بتوانیم به اهداف مورد نظر در تولید و صادرات فرش نایل گردیم. استاد طراحی در مورد افراد مستعد در طراحی خاطر نشان کرد: باید از همه افراد مستعد در طراحی حمایت گردد تا انتظار تولید کارهای فاخر را داشته باشیم.

وی با اشاره یک تجربه تاریخی «گل فرنگ» سفارش فرانسویها افزود: این طرح توسط طراحان داخلی بومی شد و مورد پسند مشتریان خارجی قرار گرفت : وی در خصوص ذایقه

مشتری گفت: اصطلاحاً در طراحی می‌گویند مشتری لکنت زبان دارد؛ تولید کننده و طرح هستند که می‌بایست با شناخت جریانها و بازارهای جهانی خواست بازار و مشتری را تولید کند.

ژانله رئیس اتاق تبریز با تاکید بر این نکته که با بهره‌مندی از قانون کپی‌رایت از تولیدات معنوی طراحان حمایت کنیم افزود: اتاق تبریز در این راه می‌تواند به طراحان کمک کند. وی در این خصوص یاد آور شد: طرحی که رجستر و کد نداشته باشد مورد استفاده سایر افراد بدون پرداخت هزینه خواهد شد و در همین راستا باید از طراحان استان حمایت کنیم تا طرح‌های ارائه شده را در تولیدات خود به کار برند و کسی بدون اجازه نتواند از این طرح‌ها استفاده کند. وی حمایت از مالکیت معنوی هنرمندان و طراحان در صنعت فرش را یکی از راهکارهای تقویت این صنعت خواند.

کیومرث خواجه‌باشی (شیوا قلم): با یادآوری این موضوع که مجتمع‌های قالی‌بافی بسته شده‌اند و با تک‌بافی نمی‌توان به طور جدی به صادرات فکر کرد، افزود: باید از مجتمع‌های قالی‌بافی حمایت جدی صورت گیرد تا فرش‌های با کیفیت تولید و به بازارهای جهانی عرضه گردند و با این کار بتوانیم سهم خود از بازارهای جهانی را کسب نماییم. علییر از تولیدکنندگان و صادرکنندگان فرش استان با اشاره به مشکلات تامین اجتماعی و بیمه در استان افزود: از دغدغه‌های مهم فعالان حوزه صنعت فرش استان بیمه‌گاران کارگاههای تولیدی است. وی در این خصوص خاطر نشان نمود با تمام تلاش‌های که انجام داده‌اند هنوز نتوانسته‌اند تمام نیروهای خود را بیمه کنند. تولیدکننده فرش دستباف یاد آور شد: بیمه یک مزیت رقابتی است و تولیدکنندگان فرش باید از آن مزیت بهره‌مند گردند تا بتوانند در بازارهای جهانی رقابت کنند. ژانله: چانه‌زنی برای افزایش سهم بیمه استان را مطرح نمود.

عدم امکان صادرات فرش از تبریز یکی دیگر از مشکلات تولیدکنندگان فرش استان بود که در این جلسه مطرح شد.

ژانله: تولید فرش در مجتمع قالی‌بافی مطمئناً باعث رونق تولید و صادرات فرش خواهد شد.

وی در خصوص کنسرسیوم‌های صادراتی گفت: باید کنسرسیوم‌های در مقیاس‌های جهانی تاسیس نمایم تا بتوانیم سهم کشور از بازارهای جهانی در حوزه فرش و سایر تولیدات کشور را کسب نمایم.

پور اکبر با اشاره به این نکته که تمام فشار تولید فرش بر تولیدکننده است حمایت بیش از پیش دولت از این هنر صنعت را خواستار شد. وی خواستار سهل‌گیری دولت در عطا و ام‌های درخواستی فعالان فرش به خصوص تولیدکنندگان شد.

ژانله: ارائه تسهیلات به واحد‌های تولیدی فرش برای افزایش تولید را ضروری خواند و افزود:

با فعالانی که علاقمند ایجاد مجتمع‌های بزرگ فرش هستند جلسه تشکیل گردد و از مسئولان بانک‌های استانی دعوت به عمل آید تا در این خصوص با ارائه تسهیلات از این اقدام حمایت گردد.

هوشنگ فاخر از فعالان اقتصادی استان و کشور با اشاره به این نکته که دو سوم تولیدات فرش کشور صادر می‌شود افزود: برای کسب سهم ایران از بازارهای جهانی باید به تبلیغات اهمیت دهیم. وی در این خصوص یاد آور شد: سال‌ها است که از مقامات ارشد کشوری می‌خواهیم که سه درصد از صادرات فرش را به عنوان هزینه تبلیغاتی در نظر بگیرند چرا که با تبلیغات است که می‌توان در بازارهای جهانی است سهم کشور را کسب نمود و از فعالان این حوزه حمایت‌های لازم را به عمل آورد.

فعال اقتصادی در خصوص موفقیت در بازارهای جهانی خاطر نشان کرد: به منظور حضور جدی در بازارهای داخلی و مخصوصاً بازارهای خارجی باید از مشاوران زبده‌ای که به بازارهای جهانی آشنا هستند بهره‌مند گردیم. وی از مسئولان مالیاتی کشور خواست تا با توجه به شرایط و واقعیت‌های موجود جامعه با فعالان این حوزه برخورد نموده و امکان حضور موثر و مستمر در بازارهای جهانی را برای صادراتکنندگان مهیا نمایند.

آقای کارگر از فعالان حوزه فرش در زمینه قالیبویی و پرداخت زنی با توجه به اهمیت این بخش در فرش دستبافت از مسئولان ارشد استان و اتاق بازرگانی تبریز خواست تا حمایت‌های لازم را به عمل آورند.

علی جهانگیری معاون اقتصادی استاندار آذربایجان شرقی با قدردانی از مسئولان اتاق تبریز به خاطر دعوت از تمام زنجیره فرش را به منظور بررسی مسائل و مشکلات این حوزه پیشنهاد داد تا به منظور حل مسائل و مشکلات حوزه فرش راهکارهای پیشنهادی در دو سطح ارائه گردد:

1- مباحث کوتاه مدت و روزمره مثل تامین مواد مورد نیاز

2- مباحث بلندمدت مثل ایجاد مجتمع‌های قالی‌بافی، ساختارهای مورد نیاز، شناسنامه فرش، قانون کپی‌رایت، که نظام حقوقی آن در استان با بهره‌مندی از فضای الکترونیک و مجازی قابل تحقق است فراهم گردد تا گام‌های اساسی در اصلاح امور این حوزه از صنعت کشور برداشته شود.

وی ایجاد کنسرسیوم صادراتی توسط فعالان این بخش، ارائه شناسنامه برای فرش‌های تولیدی استان به عنوان پایتخت فرش دستباف با کمک گرفت از اداره کل استاندار استان سرمایه‌گذاری برای تبلیغات در بازارهای جهانی توسط فعالان و ایجاد نمایشگاه جهانی فرش در تبریز به عنوان پایتخت جهانی فرش دستباف را از دیگر موارد قابل پیگیری در این حوزه خواند و اظهار امیدواری نمود این موارد در دستور کار مسئولان استانی و اتاق تبریز قرار گیرد.

ژانله: هر سه ماه یکبار جلسه‌ای در خصوص بررسی وضعیت حوزه فرش استان در محل اتاق تبریز برگزار گردد و از طریق استارت‌آپ‌ها به صورت دیجیتال مارکتینگ به فروش فرش با کیفیت استان اقدام گردد و شبکه توزیع فرش تا رسیدن کالا به دست مشتری را با توجه مدل‌های جهانی طرح ریزی شود.

مصطفی سامانی مدیر قالیبویی ممتاز با تاکید بر اهمیت نقش کارگران در این حوزه افزود: باید از طرف دولت حمایت‌های لازم به عمل آید.

شانه زن از تولیدکنندگان و صادرکنندگان فرش دستباف، فرش دستباف را حیثیت و میراث فرهنگی کشور خواند و یادآور شد در دنیا ایران را به نام فرش دستباف می‌شناسند. وی رفتارهای سلیقه‌ای را عامل وضعیت موجود فرش کشور خواند و خاطر نشان کرد: تقویت و ایجاد مجتمع‌های قالی‌بافی در استان سبب خواهد شد تا کیفیت فرش تولیدی بالا رفته و سهم بیشتری در بازارهای جهانی به فرش استان و کشور اختصاص یابد. وی حمایت همه‌جانبه دولت از فرش را خواستار شد. فعال حوزه صنعت فرش بهره‌مندی از افراد متخصص در مدیریت‌های کلان در حوزه فرش را یکی از راهکارهای اساسی حل مسائل و مشکلات این حوزه خواند.

حسن محمدی پرویزیان با اشاره به حضور مستمر در بازارهای اروپایی و آمریکایی خاطر نشان کرد: با کوچکترین حمایت‌های دولت می‌توان از طریق تولید فرش در اقتصادی کشور و به خصوص خانوارهای نیازمند و روستایی تحولات اساسی را ایجاد و شاهد رشد و توسعه اجتماعی در اقصی نکات کشور بود.

بشیری دبیر اتحادیه تولیدکنندگان فرش استان مدیریت ارتباط با مشتری، مدیریت زنجیره تامین و تحقیق و پژوهش را از اقدامات اساسی در بهبود وضعیت قالی‌بافی کشور خواند و افزود: باید با استفاده از تجربیات گذشته گام‌های آینده این هنر صنعت کشور برنامه‌ریزی صورت گیرد.

اسماعیل چمنی رئیس اتحادیه فرش دستباف استان با طرح این مسئله که حدود 35 درصد از تولید و صادرات فرش کشور مختص استان آذربایجان شرقی است افزود: با توجه به درصد بالای تولید فرش در استان متأسفانه در بحث بیمه فعالان این حوزه 10 درصد از سهم بیمه در سطح کشور را به خود اختصاص داده‌یم. وی از مسئولان ارشد کشور و استان

خواست تا با توجه به حجم بالای فعالان این صنعت در استان در افزایش درصد بیمه استان اقدامات لازم را انجام دهند. وی با اشاره به اهمیت حمایت همه جانبه دولت از زنجیره های تامین فرش کشور و استان خاطر نشان کرد: به منظور گسترش فعالیت اعضای این حوزه باید تسهیلات مالی با کمترین بورکراسی اداری در اختیار فعالان این حوزه قرار گیرد. چمنی در خصوص محاسبه مالیاتی فعالان حوزه فرش گفت: محاسبه مالیات فعالان این حوزه می بایست بر اساس درآمد فعلی فعالان محاسبه شود نه سابقه فعالیت آنها. رئیس اتحادیه فرش دستباف استان برند سازی در فرش دستباف را یکی از عوامل اساسی برای حضور جدی در بازارهای منطقه ای و جهانی خواند و یاد آور شد: دولت می بایست در برند سازی فرش دستباف حمایت های لازم را انجام دهد.

رئیس اتاق بازرگانی تبریز در خاتمه با جمع بندی مباحث مطرح شده در جلسه بر اصلاح موارد ذیل تاکید نمود: مدیریت ارتباط با مشتری، مدیریت زنجیره تامین، تحقیق و پژوهش، تامین مواد اولیه مورد نیاز فرش از بازارهای جهانی و نظارت بر انحصار واردات پشم، حمایت از واحد های تولید پشم که با مشکل مواجه شده اند، اصلاح و حمایت از دام های سبک استان و کشور که پشم آنها در صنعت فرش موثر هستند، حمایت و تقویت تولید کنندگان ابریشم در استان و پرورش کرم ابریشم، حمایت از صنف رنگرزان به منظور تولید رنگ های طبیعی و واردات رنگ های شیمیایی با کیفیت برای بهبود رنگهای مصرف شده در فرشهای تولیدی استان، حمایت از طراحان فرش و بهره مندی از قانون کپی رایت به منظور دفاع از حقوق معنوی تولید کنندگان طرح های فرش دستباف، بهره مندی از آخرین شیوه های تبلیغاتی برای معرفی بیشتر زیبایی های منحصر به فرد فرش آذربایجان، در نظر گرفتن سلیقه مشتری و ارائه طرح های درخواستی آنها برای حضور موثر در بازار های جهانی، حمایت از ایجاد مجتمع های بزرگ قالی بافی و ارائه تسهیلات بانکی برای ایجاد این واحدها به منظور مدیریت واحد فرش دستباف در راستای ارتقاء کیفیت فرش های تولیدی استان و حمایت از کارگران این واحدها، استفاده از تکنولوژی های جدید در قالی شویی های کشور، تعهد فعالان صنعتی به محیط زیست با هدف نیل به توسعه پایدار جامعه، دعوت از استارت آپ ها برای معرفی فرش دستباف استان به اقصی نقاط دنیا، معرفی فرش استان و تبریز در ایرلاین ها و...